

ULUS 18 MART 1967

Atatürkçülük ve felsefesi

Prof. M. Tayyib GÖKBİLGİN

Günümüzde Türk toplumunda her çeşit politik, sosyal ve ekonomik görüş sahibi aydın ve siyaset adamı Atatürkçü olduğu iddiasındadır. Sağ, orta, ya da sol fikirleri savunanlar Atatürk'ün yolunda yürüdüklerini, devrimlere bağlı olduklarını ileri sürerler ve kendilerini gerçek Atatürkçü, karşısındakileri de sahte Atatürkçü olarak vasıflandırır. Bunların dışında, Atatürk ve devrimlerini bütünü ile ya da kısmen benimsemiyenler, fakat, hal ve şartlar elverişli görünmediği ve kanuni müeyyideler de bulunduğu için, bunu açıklamaktan çekinen kimseler ve çevreler, sayıları az da olsa, mevcuttur. Fazla önem verilmeyecek bu gibileri söz konusu etmeden, sadece, çeşitli Atatürkçüler üzerinde durmak ve gerçek Atatürkçülüğün kıstasını (CRİTERİUM) tesbit etmek, böylece, Atatürkçülüğün ve Atatürk devrimciliği felsefesinin izahını yapmak, öyle sanıyoruz ki, bugün toplumumuzun çok ihtiyaç duyduğu bir keyfiyettir. Çünkü, bugün koyu kapitalist bir düzeni şiddetle savunan, devletçiliği tasfiye etmek isteyen, yurt kalkınmasının bu istikamette gerçekleşeceğine inanan, sosyal, ekonomik ve psikolojik faktörlerin etkisi ile iktidarı almış siyasi bir kuruluş, daha çok kendisine başarı sağlayan sermaye çevrelerinin ve büyük toprak sahiplerinin çıkarlarını koruduğu, bu davranışını da her halde, şükran borcunun yerine getirilmesi saydığı görüşüne rağmen, halkçılığı, devletçiliği ve devrimciliği Türkiye Cumhuriyetinin esas umdeleri sayan ve hayatının sonuna kadar bunları en kesin bir şekilde uygulayan Atatürk'ün yolunda olduğunu, Atatürkçü bulunduğunu iddia ettiği gibi, Müdafaa-i Hukuk Cemiyetlerinden başlayarak, siyasi, ekonomik ve her türlü bağımsızlığı büyük bir taassupla savunan CHP içinde son zamanlarda meydana çıkan yeni bir siyasi görüşte, sol ve ileri - devrimci fikirlere karşı adeta bir cihat ilan ederken, gerçek Atatürkçü bir yolda olduğunu ileri sürmektedir.

Her şeyden önce bilmek gerekir ki, Atatürkçü olmak onun devrimci vasfını samimiyetle kabul etmek ve buna bağlı kalmakla mümkündür. Atatürk 1925'de Kastamonu'da şöyle demişti: "Türk Milleti çok büyük vakalarla isbat etti ki, ilerici ve devrimci bir millettir. Önceleri de teceddüt yolları üzerinde yürümeye, sosyal devrimlere teşebbüs etmemiş değildir. Fakat gerçek meyvaları alınamadı, bunun sebebi ise esasından, temelinden başlanmış olmasıdır."

Yine aynı sene Balıkesir'de belediye önünde toplanan halka söylediği şu sözler de onun mütemadi bir devrimcilik felsefesini izlediğini açıkça isbat etmektedir: "Bütün cihan bilmelidir ki, Türk Milleti artık mazinin bin türlü kötülüklerinin eseri olarak dimağında yer tutan pası tamamen silmiştir. Gözleri önünde her gün biraz daha fazla tekasüf ettirilmek istenen bulutları katıyen dağıtmıştır. Artık bütün manasıyla ve çıplaklığıyla hakikati görüyor ve anlıyor. Bu milleti bütün varlığı ile temas ettiği gerçeklerden, hakikate doğru yürümekten menetmek imkan ve ihtimali kalmamıştır. Türk Milletini kendi nefsinin bile anlamaktan meneden seller ve engeller imha edilmiştir, yıkılmıştır ve mütemadiyen imha edilecektir, yıkılacaktır... attığımız medeniyet ve yenilik adımlarına kendilerini uydurmak istemiyenler ne bedbahttırlar, bu gibiler hala milleti aldatacaklarını ümit ediyorsa

bu ümitleri kendilerinin hüsrانlarından başka bir netice vermeyeceğine şimdiden emin olabilirler.”

Gaye

Görülüyor ki, milli ülkü kalkınma yolunda devamlı bir devrim hareketidir, yenilik zorunluğudur, bunun karşısına çıkacaklar yıkılacak ve yenileceklerdir. Bu, aynı zamanda, insanlığın kaderi ve gelişmesinin gereğidir, beka vetiresidir. Diğer yandan, Atatürk asla oportünist değildi ve kurduğu, yönettiği siyasi teşekkülün de, bugünkü hizipçilerin davranışları şeklinde, nabza göre şerbet vermesini hiç istemezdi. “İşte, İzmir’de 1931’de CHP Kongresinde söylediği şu sözler bunu açıkça göstermektedir ve kendilerinin saf Atatürkçü kaldıklarını, muarızlarının ise Atatürk’ü sosyalist istikamette yorumlamakla suçlayan kimseleri hiç de doğrulayacak nitelikte görünmemektedir:

“Gayemiz, bütün hayatımızı hakiki hedeflere sevk etmek ve en nihayet millete bir gün eli ile tutacağı gerçek maddi eserler vermektir. Partimizin sözleri herkesin hoşuna gidecek sözler değil, fakat milleti yükseltecek hakikatler olacaktır.”

Cumhuriyetin kurucusu ve bugünkü Türkiye’nin baş mimarı Atatürk Türk Milletine, her zaman ve ancak sırası geldiği zaman, gerçekleri açık ve cesur bir şekilde söylemiş, ve daima birer hayal gibi görünen en ileri hedefleri işaret etmiştir. Ülkü, o gün bütün millet için, toplum bünyesini mümkün olan en yüksek hızla değiştirerek halkçı anlayışa, halk yararına uygun hale getirmektir. Bugün de böyledir. Halkın özellikle köylü ve işçinin, bütün aldatmacı siyasi edebiyata rağmen gelişmemiş bir memleketin perişan ve cefakeş yurttaşın kalkınmasını ve refahını sağlayacak bilimsel yol, Atatürk’ün olduğu gibi bizim de ülkemizdir. Bu yol şu ya da bu türlü toplumcu bir karakterde olsa bile... Atatürk sosyalist değildi demek tarihi gerçeklere tamamen uygun bir görüş sayılamaz. Hele onun partisi asla sosyalist olmayacaktır diye bir iddiada bulunmak bir kehanetten ileri geçemez ve tarihi tekamülü inkar etmek ve tarihin akışına, gidişine karşı çıkmak demek olur. Bütün dünya o istikamette mesafe alırken bizim çok denenmiş, fakat bariz bir başarı gösterememiş metodlarla, statükocu bir ekonomik ve sosyal politikanın savunmasını yapmamız ve yerimizde saymamız ne dereceye kadar kabil-i müdafaadır? Bundan bir çok sene evvel 1954’te Paris Louvre Müzesini gezerken yaşlı ve tecrübeli bir Fransız işçisinin, Türk olduğumu öğrendikten sonra, bana söylediklerini ve Atatürk’ten büyük bir heyecan ve sempati ile söz edişini daima hatırlarım. Adam ya sosyalistti, ya da komünist, fakat onun gözünde Türk devrimlerini yapan, ihtilalci metodları Atatürk toplumuna çok kısa bir süre içinde modern ve ileri bir çehre veren onu yarı sömürme olmaktan kurtaracak tam bir bağımsızlığa kavuşturan kimse, insanlık tarihinin saygı değer simalarından biri idi. Şimdi düşünüyorum da, Atatürk’ü sadece 1920 - 1938 şartları ve imkanları içinde bile anlamak istemiyenleri ve onun devrimci felsefesini kavramaktan aciz olanları “gaflet ve dalalet” içinde görmek acaba yanlış bir görüş müdür? Tarih ilerliyor, kervan yürüyor ve yaşayan görecektir.